

Unitatea școlară: Colegiul Național „PETRU RAREȘ” Suceava

Profesor: GABRIELA CÎMPAN

Disciplina: Chimie

Clasa: a X-a Nr. Ore/ săptămână: 2 oră

Data:

Proiect de tehnologie didactică

Tema: Acizi –Baze. pH

Clasa: a IX-a A,B, liceu, 1h/săptămână

Categorie/tip de lecție: lecție de comunicare a noilor cunoștințe

Durată: 50 minute

Obiective operaționale:

O₁ – să clasifice compușii anorganici în clasele studiate și să dea exemple în fiecare caz;

O₂ – să definească acizii și bazele cunoscând faptul că au în compoziție atomi de H, respectiv grupări OH;

O₃ – să clasifice acizii și bazele dând exemple în fiecare caz;

O₄ – să identifice experimental mediul acid/bazic, folosind indicatorii chimici și hârtia indicatoare;

O₅ – să definească noțiunea de pH;

Strategia didactică:

I. **Sistem metodologic:** învățarea prin descoperire (experimentul), modelarea, conversația euristică, explicația, algoritimizarea;

II. **Resurse materiale:** - instrumente de lucru/mijloace de învățământ: ustensile și reactivi de laborator, manualul, creta, tabla, fișe de lucru;

III. **Forme de organizare a activității elevilor:** individual, demonstrativ.

IV. - **metode de evaluare:** Evaluare orală, Obs. Curentă, Autoevaluarea, test- completare HARTĂ

CONCEPTUALĂ

Bibliografie: cursul *Make Technology your Friend*, ;

Hartile conceptuale - o viziune structuralista aplicabila in studiul fizicii in liceu si in proiectarea unor optionale de tip integrat- Daniel Ovidiu CROCNAN, Doctor, Colegiul Național de Informatică „Tudor Vianu”, București, România

invatarea_scolara_probleme_de_realizare._perspective_de_dezvoltare- Chișinău, 2020_ Institutul de Științe ale Educației, 2020;

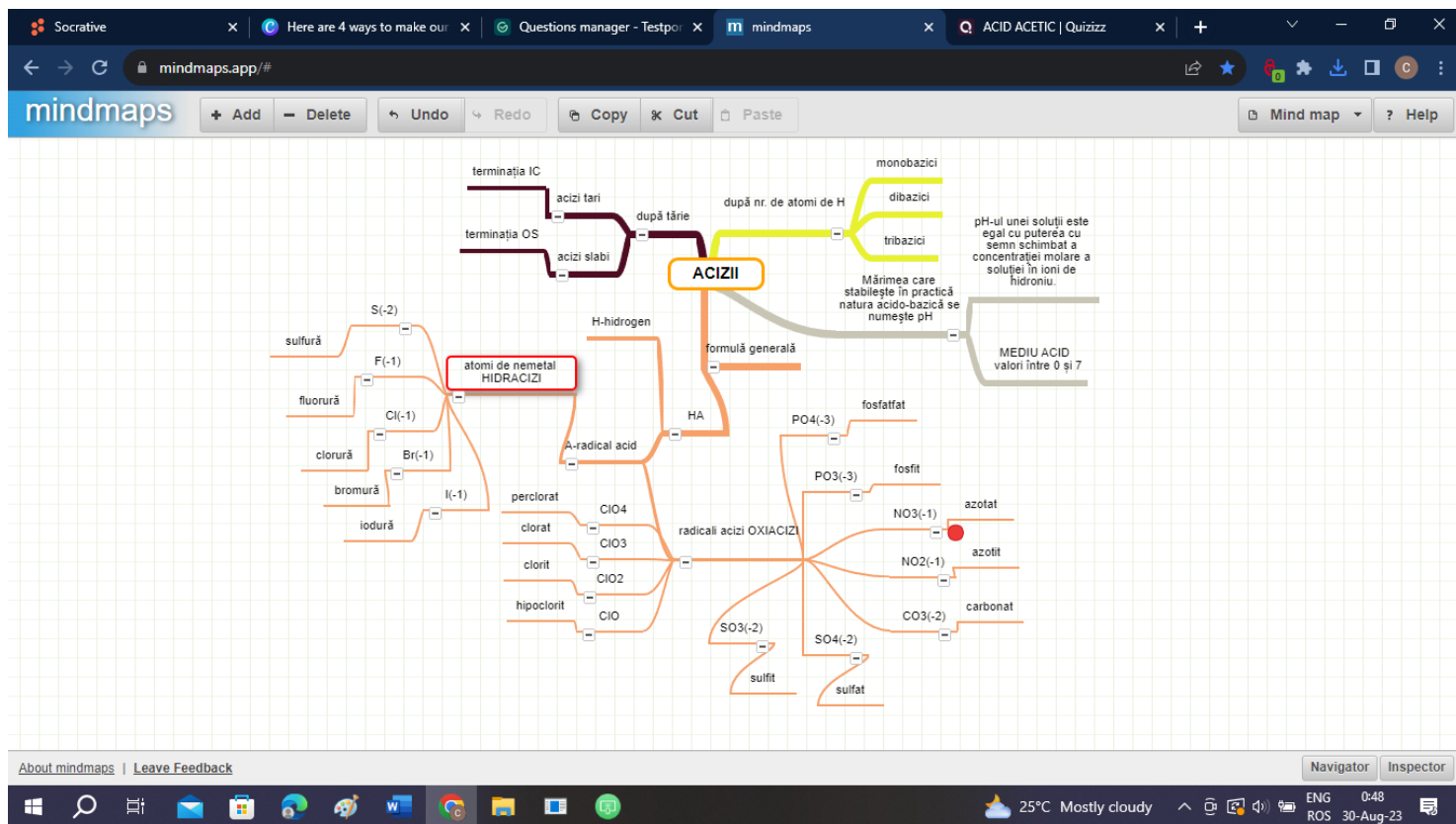
Momentul organizatoric: notarea absențelor și captarea atenției.

Desfășurarea lecției

Activitate profesor	Activitate elev	Observații
Reactualizează împreună cu elevii noțiunile legate de clasele de compuși anorganici studiate (prin conversație). Anunță titlul lecției, obiectivele urmărite. Definește acizii ca fiind compușii chimici ce conțin unul sau mai mulți atomi de H legați de un radical acid și modelează formula generală: H_nA A – radical acid: NO_3^- ion azotat; CO_3^{2-} ion carbonat; SO_4^{2-} ion sulfat; Cl^- ion clorură; PO_4^{3-} ion fosfat. <u>Clasificare:</u> a) <i>după nr. de atomi de H:</i> - monobazici - dibazici - tribazici b) <i>în funcție de natura radicalului acid:</i> - hidracizi - oxiacizi Definește bazele ca fiind compușii chimici ce conțin una sau mai multe grupări hidroxil legate de un metal și modelează formula generală: $M(OH)_n$ M – atom de metal N – valența metalului <u>Clasificare:</u> a) <i>după nr. de grupări hidroxil:</i> - monoacide - diacide	Răspund întrebărilor profesorului și pentru exemplificare ies la tablă și reprezintă câte un exemplu în fiecare caz. Notează în caiete titlul lecției. Notează în caiete definiția acizilor și formula generală reprezentativă. Notează în caiete principalii radicali acizi și la cererea profesorului ies la tablă și reprezintă formulele moleculare ale acizilor corespunzători precizând și denumirile corecte. Notează în caiete criteriile de clasificare și dau exemple pentru fiecare caz în parte. Notează în caiete definiția bazelor și formula generală reprezentativă. Elevii dau exemple de baze precizând în fiecare caz denumirea corectă.	Realizarea O₁. Realizarea O_{1,2}. Realizarea O₃. Realizarea O₂. Realizarea O₃.

- triacide Soluțiile substanțelor compuse pot fi: -acide -neutre -bazice Mărimea care stabilește în practică natura acido-bazică se numește pH. $[\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-\text{pH}} \quad [\text{H}_3\text{O}^+][\text{HO}^-] = 10^{-14}$ Def.=pH-ul unei soluții este egal cu puterea cu semn schimbat a concentrației molare a soluției în ioni de hidroniu. Ex. $[\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-3} \text{ mol/l} \Rightarrow \text{pH}=3$ Scara de pH: ACID 0 _____ NEUTRU 7 _____ BAZIC 14 Cere elevilor să efectueze experimentele prezentate pe fișa de lucru și urmărește activitatea acestora. <u>Tema:</u> pr.III.1/79 Manual	Notează în caiete definiția pH-ului și relațiile de calcul. Elevii își notează în fișa de lucru observațiile rezultate în urma efectuării experimentelor. Notează tema pentru acasă.	Realizarea O₅. Realizarea O₄

HARTA CONCEPTUALĂ REZOLVATĂ

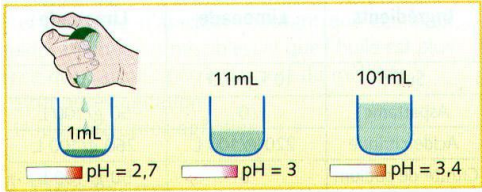

<https://www.mindmaps.app/#>

Nume și prenume elev:

Clasa:

Fișă de lucru

Nr. EXP.	Ustensile și reactivi de laborator	Mod de lucru	OBSERVAȚII Ecuațiile reacțiilor chimice
1.	Stativ cu eprubete Sticlute picurătoare HCl soluție KOH soluție Hârtie pH de mai multe tipuri Roșu de metil soluție Metiloranj soluție Fenolftaleină soluție Baghete de sticlă Sticle de ceas Apă distilată	Se introduc în 2 eprubete diferite câțiva ml de soluție de HCl, KOH și apoi, în fiecare eprubetă se introduce o picătură de soluție de fenolftaleină. Într-o eprubetă se introduc câțiva ml de soluție HCl peste care se adaugă câțiva ml soluție KOH. Se împarte în 2 eprubete conținutul obținut și se adaugă în prima eprubetă roșu de metil iar în a doua fenolftaleină. Se verifică valoarea pH-ului fiecărei soluții (HCl, KOH și produsul obținut în urma reacției dintre ele) folosind hârtie indicatoare astfel: se rup bucăți din fiecare model de hârtie pH pusă la dispoziție și se pun pe sticla de ceas; cu ajutorul baghetei se pune câte o picătură din fiecare soluție pe fiecare bucățică de hârtie pH. Cu ajutorul etaloanelor de pe cutii se citesc valorile aproximative de pH.	
2.	Pahare Berzelius Baghete de sticlă Sticle de ceas Hârtie pH de mai multe tipuri Băuturi răcoritoare: -cola -suc de portocale -apă minerală Oțet Amoniac Apă distilată	Se pune o bucată de hârtie pH pe sticla de ceas după care se prelevează una sau două picături din băutura căreia vreți să îi determinați pH-ul cu ajutorul baghetei de sticlă și se pun pe hârtia de pH. Se citesc valorile de pH corespunzătoare de pe etaloane.	
3.	Pahare Berzelius Cilindrii gradați Hârtie pH Lămâie Apă distilată Baghetă de sticlă	Problemă: Cristi afirmă că sucul de lămâie are întotdeauna un pH egal cu 3. Pentru a verifica aceasta, stoarceți o lămâie și din sucul obținut puneți câte 1 cm³(ml) în trei pahare Berzelius curate. După ce ați adăugat 10 cm³ de apă distilată în cel de-al doilea pahar și 100 cm³ de apă distilată în cel de-al treilea pahar, măsurați pH-ul soluțiilor obținute. Cum variază pH-ul când adăugăm apă distilată? Care este cel mai acid suc de lămâie?	